
[2019-54-RE](#)

CAUSA 2019-54-RE

(Baró Moles c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 320-2019. Recurs d'empara

Sentència del 9 de desembre del 2019

BOPA núm. 108, del 18 de desembre del 2019

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 12 de juliol del 2019, per la representació processal del Sr. Modest Baró Moles, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 10 d'octubre del 2018, dictada per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, i contra la sentència del 27 de juny del 2019, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió raonable, motivada, fonamentada en Dret, completa i congruent amb la pretensió de la part, dret reconegut a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que es retrotregui el procediment al moment en què es va produir aquesta vulneració. Així mateix, demana la suspensió dels efectes restrictius com a caçador del recurrent;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 17 d'octubre del 2019, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquest recurs d'empara;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, l'11 de novembre del 2019, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat, l'11 de novembre del 2019, pel Govern;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 5 de desembre del 2017, el director del Cos de Banders va dictar una resolució mitjançant la qual imposava al Sr. Modest Baró Moles una sanció de 2.000,00 €, la suspensió de la seva llicència de caça i la seva inhabilitació per obtenir-la durant 3 anys, per desplaçar i/o transportar un cap de mufló mascle d'una manera prohibida.

Aquesta resolució va ser recorreguda en reposició davant el Govern, i, el 7 de març del 2018, aquest va desestimar el recurs i va confirmar la decisió del director del Cos de Banders.

1.2. La representació processal del Sr. Modest Baró Moles va interposar una demanda contra aquesta decisió de l'Administració, i, el 10 d'octubre del 2018, la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia va dictar una sentència en què desestimava aquesta demanda i confirmava la decisió del director del Cos de Banders.

1.3. La representació processal del Sr. Modest Baró Moles va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió de la Batllia i, alhora, va sol·licitar la pràctica de dues proves denegades en primera instància, considerades improcedents per a la resolució del litigi.

1.4. El 12 d'abril del 2019, la Sala Administrativa va dictar un aute mitjançant el qual no donava lloc a la pretensió probatòria adduïda per la part recurrent.

1.5. El 27 de juny del 2019, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què desestimava el recurs, confirmava la sentència de la primera instància, declarant que la decisió dictada pel director del Cos de Banders era ajustada a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa.

1.6. El 12 de juliol del 2019, la representació processal del Sr. Modest Baró Moles va presentar un recurs d'empara contra les sentències de la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia i de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, que s'acaben de ressenyar, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió raonable, motivada, fonamentada en Dret, completa i congruent amb la pretensió de la part, dret reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- La part recurrent considera que la sentència de la Sala Administrativa del 27 de juny del 2019 vulnera els drets protegits per l'article 10 de la Constitució i, en concret, el dret a obtenir una resolució raonable, motivada, fonamentada en dret, completa i congruent amb les pretensions de les parts.

- En primer terme, entén que s'ha produït una errada en l'apreciació de l'existència d'una delegació de competència. Assenyala que la Sala Administrativa ha incorregut en una errada material patent al confondre una delegació de signatura amb una delegació de competència. Per tant, manifesta que s'ha conclòs en l'existència d'una delegació de competència sobre la base de premisses errònies.

- En segon terme, la Sala Administrativa va denegar les proves demanades en segona instància amb la simple explicació que les proves eren inútils per allò que es pretenia. Addueix que s'ha generat discriminació respecte d'altres casos on es van admetre les proves pel tribunal de primera instància. Indica que es vulnera el dret a la jurisdicció quan s'inadmet una prova sense motivar aquest refús.

- En tercer terme, exposa que la Sala Administrativa ha valorat indegudament les proves al donar per fet que, efectivament, va existir un transport o desplaçament prohibit.

- En quart terme, manifesta que la interpretació de la norma aplicable (article 41 de la Llei 13/2016, del 28 de juliol, de caça) és errònia, totalment injusta i desproporcionada, alhora que vulnera el principi constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que es retregui el procediment al moment en què es va produir aquesta vulneració. Així mateix, demana la suspensió dels efectes restrictius com a caçador del recurrent.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia argumenta que, conforme a la seva jurisprudència, l'òrgan que va imposar la sanció gaudia de competència per fer-ho, de conformitat amb l'article 46 de la Llei 13/2016, del 28 de juliol, de caça.

- En relació amb el transport de l'animal (mufló), entén que de l'article 10 de la Llei 13/2016 i dels articles 20.1 i 22 del Reglament de gestió i caça d'espècies sotmeses al Pla de caça en terreny cinegètic comú del 28 de setembre del 2016, el recurrent va separar el cap del mufló sense la preceptiva i prèvia autorització i després el va traslladar, de manera que va incórrer en la infracció greu que va ser degudament sancionada.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal considera que el recurrent reproduceix les al·legacions ja plantejades en les instàncies ordinàries per tal d'obtenir una nova valoració de la prova. És un error conceptuar al Tribunal Constitucional com a una tercera instància per intentar un nou examen i per modificar les valoracions dels intèrprets ordinaris de la legalitat.

- Per intentar que el Tribunal Constitucional analitzi de nou les seves pretensions, el recurrent titlla d'arbitràries i d'incongruents les valoracions realitzades pels tribunals d'instància, quan aquestes estan motivades, són congruents amb les pretensions de les parts i estan fonamentades en Dret, de manera que el recurs d'empara manca de contingut constitucional.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara en no constatar-se la vulneració de cap dret fonamental.

2.4. Argumentació del Govern

-
- Respecte de l'accés a la jurisdicció, el Govern entén que el recurrent ha pogut accedir a les instàncies, efectuar al·legacions i plantejar les seves pretensions, de manera que ha obtingut una aplicació i una interpretació de la normativa aplicable que és raonable des de la perspectiva jurídica i lògica i no és arbitrària. La decisió recorreguda respon a les pretensions de les parts, encara que no sigui coincident amb els interessos del recurrent, però això no suposa una vulneració del dret a la jurisdicció, ni del dret a un procés degut.
 - Quant a l'al·legació del recurrent sobre el fet que la interpretació de la normativa efectuada per la Sala Administrativa li ha produït indefensió, el Govern nega que això sigui cert. Assevera que la indefensió és la limitació o la privació substancial del dret a la defensa mentre que en aquest cas s'han respectat totes les normes processals.
 - Pel que fa a la denegació de les proves demanades, entén que aquesta prova es va practicar en una altra causa i que va ser infructuosa, afegint que l'aute del 12 d'abril del 2019 està motivat i que la decisió d'admissió o de no admissió de proves és un extrem que pertany a la jurisdicció ordinària.
 - En darrer terme, respecte de l'asseveració que els fets no són constitutius de cap infracció greu, discrepa totalment de la interpretació interessada de la normativa aplicable per part del recurrent, ja que només es cerca de nou, sense contingut constitucional, obtenir una nova valoració de l'aplicació i de la interpretació de la normativa aplicable al cas realitzada pels tribunals ordinaris.
 - Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara i que imposi les costes a la part recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. La qüestió que aquest Tribunal Constitucional ha de resoldre de manera prèvia a les vulneracions del dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució) que el recurrent considera que concorren (apreciació errònia d'una delegació de competència, valoració indeguda de les proves i interpretació errònia, injusta i desproporcionada de la norma aplicable), és la qüestió referent a la denegació de les proves sol·licitades pel recurrent en segona instància.

El 12 d'abril del 2019, la Sala Administrativa va dictar un aute en resposta a la petició de la part recurrent en apel·lació de la pràctica de les proves denegades en primera instància i que consistien en l'aportació de la carta tramesa per la Federació Andorrana de Caça i Pesca a la Sra. Sílvia Calvó Armengol, aleshores ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat, i l'aportació d'una certificació en relació amb les reunions mantingudes entre representants de la Federació esmentada i membres del Cos de Banders respecte de la proposta de modificació dels redactats dels articles 20.3 i 33.1 del Decret del 28 de setembre del 2016, d'aprovació del Reglament de gestió i caça d'espècies sotmeses al Pla de caça en terreny cinegètic comú.

La Sala Administrativa en el primer atès del seu aute destaca el caire excepcional de la prova en segona instància, de conformitat amb la natura del recurs d'apel·lació. I, en el segon atès, exposa, a la lletra, que "S'ha d'indicar que la pràctica de proves en aquesta alçada ve també determinada per

la necessitat de les mateixes en ordre a la resolució de l'objecte del litigi i, en aquests cas, no es considera necessari practicar les proposades perquè són inútils per provar allò que es pretén, motiu pel qual s'escau denegar la petició de pràctica de prova sol·licitada". (El subratllat és nostre).

3.3. La doctrina d'aquest Tribunal Constitucional en matèria de denegació de les proves sol·licitades pel justiciable consisteix en què el dret a utilitzar els mitjans de prova per a la defensa dels interessos de les parts processals s'integra dins el dret a un procés degut (article 10 de la Constitució). I, des d'aquesta òptica, la denegació de la pràctica d'una prova sol·licitada adequadament solament té rellevància constitucional si l'òrgan judicial no respon a la petició formulada o si bé no fonamenta la denegació o si aquesta fonamentació és irraonable.

Així, aquest Tribunal Constitucional ja va afirmar (veg. l'aute del 15 de març del 2019, recaigut en la causa 2019-10-RE, amb cita dels autes del 8 de setembre i del 20 de novembre del 2006 –recaiguts en les causes respectives 2006-13-RE i 2006-21-RE) que: "*Pel que fa a la manca de motivació en relació amb la proposició de proves, aquest Tribunal Constitucional ha assenyalat que "el dret a emprar els mitjans de prova pertinents per a la defensa dels drets i interessos de les parts en litigi forma part del dret a un procés degut, però la inadmissió d'una determinada prova només té relleu constitucional, des de la perspectiva aquí enjudiciada, si l'òrgan judicial no dona resposta a la proposta, o no motiva el seu refús o si aquesta motivació és lògicament irraonable"* (veg. l'aute del 8 de setembre del 2006, recaigut en la causa 2006-13-RE o el del 20 de novembre del 2006, recaigut en la causa 2006-21-RE); *En aquest cas esdevé cert que la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, en el seu fonament de dret segon, afirma que la prova sol·licitada no és útil. I, en aquest sentit, si l'argumentació de la Sala Administrativa s'hagués limitat a dir que la prova demanada no era útil o pertinent o necessària, sense establir l'aparell argumental en què es recolza aquesta asseveració o si la motivació resultés irraonable, s'infringiria el dret a un procés degut."*

3.4. A les consideracions anteriors, cal afegir que l'afirmació que una prova resulta inútil o innecessària, sense més explicacions que permetin al justiciable conèixer les raons per les quals la prova proposada és improcedent, vulnera clarament el deure de motivació, ja que s'utilitza un fonament formal i vacu que evita explicitar els arguments per refusar els mitjans de prova proposats. En aquest sentit, la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans ha posat de manifest que la motivació estàndard, esquelètica o vaga s'assimila a una denegació de justícia (veg. *Georgiadis c/ Grècia*, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43; i *Higgins c/ França*, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

Per tant, aquest primer greuge en què es fonamenta el recurs d'empara ha de ser acollit, i atesa la vulneració del dret a un procés degut per manca de motivació en la denegació de les proves sol·licitades davant la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, convé, sense necessitat d'examinar els altres motius del recurs d'empara, anul·lar la sentència del 27 de juny del 2019 i retrotraure les actuacions al moment anterior a l'aute del 12 d'abril del 2019, per tal que la Sala Administrativa es pronunciï i motivi l'admissió o la denegació de les proves sol·licitades per la part recurrent, amb la continuació del recurs fins al pronunciament de la sentència de fons escaient.

DECISIÓ:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

1. Estimar el recurs d'empara 2019-54-RE, presentat per la representació processal del Sr. Modest Baró Moles.
2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a un procés degut per la manca de motivació del refús de les proves sol·licitades.
3. Anul·lar l'acte del 12 d'abril del 2019 i la sentència del 27 de juny del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia i retrotraure les actuacions al moment anterior al pronunciament de l'acte esmentat, per tal que la Sala Administrativa es pronunciï motivadament sobre l'admissió o la denegació de la prova i, amb continuació del procediment, dicti la sentència que procedeixi respecte del fons de l'afer.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Modest Baró Moles, al Govern, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 9 de desembre del 2019.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela

Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat